

UCHWAŁA NR 94/XVI/2016

RADY GMINY ROŚCISZEWO

z dnia 30 marca 2016 r.

w sprawie: **przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020.**

Na podstawie art.7 ust 1 i art. 18 ust. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),

Rada Gminy Rościszewo uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, stanowiący załącznik nr. 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rościszewo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Adam Dywał

Załącznik do uchwały Nr 9/XVI/2016

Rady Gminy Rościszewo

z dnia 30.03.2016 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie
na lata 2016-2020**

Wprowadzanie

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody [Nowakowska, 2008, s 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z dnia 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych.

Wokół przemocy zrodziło się wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem wg. Danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, a zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36-37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przebiera różne formy :od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej wzroku lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie.
5. **Zaniedbanie** - to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły zostaje zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

Artykuł 27 Kodeksu karnego stanowi:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub §2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawiania wolności od 2 do 12 lat.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Rościszewo ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2016 -2020. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Rościszewo

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2015 r. Gmina Rościszewo liczy 4302 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu wynosi 321, w tym kobiet 166. Spośród w\w 46 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych (kobiet 16, mężczyzn 30). Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy Rościszewo w 2015 r. przeprowadzonych zostało 73 interwencji domowych. W okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. założono 19 "Niebieskich Kart" (w tym 9 u jednej rodziny).

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie wynika, że na dzień 31 grudnia 2015 r. - 296 korzystało z zasiłków pomocy społecznej (liczba osób w tych rodzinach 1043).

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r. wezwanych było 28 osób, zgłosiło się 19 w celu przeprowadzenia rozmowy w związku z nadużywaniem alkoholu. 3 osoby zostały skierowane na detoks, 1 osoba została skierowana na ośmiotygodniowe leczenie odwykowe.

CELE PROGRAMU

Celem Programu jest:

1. Zmniejszanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Rościszewo,
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez :

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Rościszewie,
3. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,

4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
4. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU:

Realizacja celów Programu zakłada:

1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
2. Promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
3. Edukację dzieci, młodzieży, i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
4. Działanie interdyscyplinarne w zakresie przemocy w rodzinie.

Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rościszewo na lata 2006-2015,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i rodziną na lata 2008-2015,

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr. 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1882 r., NR 147, poz.1231 z późn. zm.).

ZASOBY GMINY ROŚCISZEWO W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie:
 - a. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie;
 - b. Policja,
 - c. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - d. Szkoły,

- e. Ośrodek Zdrowia,
- f. Organizacje pozarządowe.

CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁASCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
- Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Cel 1.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Rościszewo

Działania:

1. określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
Podmiot realizujący działanie:
 - Rada Gminy
2. Powołanie Gminnego zespołu Interdyscyplinarnego:
Podmioty realizujące działanie:
 - Wójt
3. Współpraca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- asystent rodziny,
- przedstawiciele oświaty,
- kurator sądowy,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawicielka ochrony zdrowia,
- przedstawiciel organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od zasobów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- Propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- Szkolenia na temat przemocy,
- Prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- Wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- Dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- Organizowanie konkursów np. plastycznych wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- Szkoły,

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- SPZOZ,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny
- Policja.

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc

w rodzinie

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar,
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc,
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Sierpcu o podjęcie leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - Udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - Udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
 - Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
 - Rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia” i „Pomarańczowa Linia”,

Podmiot realizujący działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy
- Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie karty”,
 - Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
 - Ośrodek Pomocy Społecznej
 - Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Placówki Oświaty,
 - Przedstawiciele ochrony zdrowia,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Zespół Interdyscyplinarny.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej.

Sprawozdawczość

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków Urzędu Gminy w Rościszewie oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Adam Dywał